

መጽሐፈ ዳንኤል - ቁጥር ስልሳ ሁለት

የዊልያም ሚሊር ትንቢታዊ ራዕይ ዕንቁዎችን መግለጥ፡- አድቪንቲዝም ከ«ታላቁ ብርሃን» ያፈነገጠበትን መንገድ በአስተዋይ ምርመራ መፈተሻና ወደ እውነተኛው መሠረት የመመለስ ጥሪ

Jeff Pippenger
2024-01-26

የዊልያም ሚሊር ሕልም ውስጥ ያሉት ዕንቁዎች በሚሊር ተከታዮች ታሪክ ውስጥ ከተበሩበት በአሥር እጥፍ ይበልጥ ያበራሉ። በታሪካቸው ወቅት የተጨመረውን እውቀት በተመለከተ የሚሊር ተከታዮች ያላቸው መረዳት ትክክለኛ ነበር፤ ነገር ግን ያልተሟላ ነበር። መረዳታቸው ይበልጥ ትክክለኛ በሆነ ታሪካዊ አውድ ውስጥ ሲቀመጡ፣ ከዚህ የበለጠ ከባድ አንድምታዎችን ያመለክታል፤ ምክንያቱም ዕንቁዎቹ የሚወክሏቸውን ትንቢታዊ እውነቶች ብቻ የሚያሰፋ ሳይሆን፣ ለመጨረሻዎቹ ዘመናት ዐሥር ደናግል ፈተናን ደግሞ ያመጣል። የሚሊር ተከታዮች መረዳት በሁለቱ የቀደሙት ቻርቶች (1843 እና 1850) ላይ ተወክሎ ይገኛል። ሁለቱም ቻርቶች በዕንባቆም ምዕራፍ ሁለት ውስጥ የተነገሩት ሰንጠረዦች ፍጻሜ ነበሩ፤ እነዚህ ቻርቶች የዕንባቆም ትንቢት ፍጻሜ መሆናቸውም፣ እንዲሁም እነዚያ እውነቶች የአድቪንቲዝም መሠረታዊ እውነቶች መሆናቸውም፣ በትንቢት መንፈስ እንደዚህ ተለይተው ተገልጸዋል።

ጥቂቶቹ መሠረታዊ እውነቶች የሚገነዘቡበት መረዳት በክብር ጨምሮ ከፍ አለ፤ ምክንያቱም ሚሊርውያን ከ1844 ዓ.ም. ጥቅምት 22 ታላቁ ተስፋ መቁረጥ በኋላ ወደ ሰማያዊው መቅደስና ከመቅደሱ ጋር የተያያዙትን እውነቶች መረዳት ተመርተው ገቡ። ነገር ግን አድቪንቲዝም በ1856 ወደ ሎዶቅያ ሁኔታ መሸጋገፍ፣ እና በ1863 “ሰባቱን ዘመናት” በመጨረሻ መጣሉ፣ ወደ ሎዶቅያ ምድረ በዳ አስገባቸው። ከ1850ዎቹ ጀምሮ እስከ አሁን ድረስ በአድቪንቲዝም አማካይነት ምንም አስፈላጊ እውነት አልተገለጠም። ይህን አቤቱታ ከምትጠራጠሩ ከሆነ፣ ለምን የተሳሳተ እንደሆነ ግለጹ።

ሚሊርውያን ስለ ዳንኤል ምዕራፍ ሁለት ያላቸው ግንዛቤ ትክክል ነበር፤ ነገር ግን ግንዛቤአቸው ውስን ነበር። አድቪንቲዝም ከሚሊርውያን ግንዛቤ አልፎ አልሄደም። ዛሬ በዳንኤል ምዕራፍ ሁለት ውስጥ የተወከሉት ስምንቱ መንግሥታት ሁሉ ሊታዩ ይችላሉ፣ እንዲሁም ዳንኤል የናቡከደነፆርን ሕልም ምሥጢር ለማስተዋል ሲጸልይ ያለው ምልክታዊ አቀራረብ ደግሞ ሊታይ ይችላል። ያ ምሥጢር የመጨረሻውን ትንቢታዊ ምሥጢር ይወክላል፣ (ነቢያት ሁሉ የመጨረሻውን ዘመን እየለዩ ነው)፣ እናም የመጨረሻው ትንቢታዊ ምሥጢር የሐንስ የኢየሱስ ክርስቶስ ራእይ ብሎ የሚለየው ነው። “ጊዜው ቀርቦአል” በሚባልበት ጊዜ፣ የምሕረት ደጅ ከመዘጋቱ ጥቂት ቀደም ብሎ፣ ያ ምሥጢር ይፈታል፤ እናም አሁን ለማየት ለሚመርጡ ያ ምሥጢር እየተፈታ ነው።

በሚሊርውያን ዘንድ በዳንኤል መጽሐፍ ውስጥ ስለ “ዘወትር” ያለው ግንዛቤ በመንፈሳዊ መገለጥ ትክክል መሆኑ ተለይቶ ታውቆ ነበር፤ ነገር ግን ከ1901 ጀምሮ አድቪንቲዝም ያንን መሠረታዊ እውነት የመጣል ሂደት ጀመረ፣ እና በ1930ዎቹ ዘመን አድቪንቲዝም “ዘወትር” የክርስቶስን የመቅደስ አገልግሎት አንዳንድ ገጽታ እንደሚወክል የሚናገረውን ወደ አሮጌው ፕሮቴስታንታዊ አመለካከት ተመልሶ ነበር። የትንቢት መንፈስ እንደሚናገረው፣ ያ ሰይጣናዊ አመለካከት “ከሰማይ ከተገፋ መላእክት” የመጣ ነበር። ዛሬ ስለ “ዘወትር” ያለው ትክክለኛው የሚሊርውያን አመለካከት፣ የአረማዊነት ምልክት ብቻ ሳይሆን፣ እውነትን ለማይወዱ ሰዎች ብርቱ ማታለያን የሚያመጣ የአድቪንቲዝም ዓመፀ ምልክት እንደሆነም ሊታይ ይችላል።

ሚሊራውያን ለሁለት ሺህ ሦስት መቶው ዓመታት ፍጻሜ የሚመለከተውን ትክክለኛ ቀን እንዲያገኙ ተመርተው ነበር፤ እናም አድቪንቲዝም ከታላቁ ተስፋ መቁረጥ በኋላ ከዚያ ትንቢት ጋር የተያያዘ የጨመረ ብርሃን ወዲያውኑ አስተዋለ፤ ነገር ግን “ሰባት ዘመን”ን ከ1856 እስከ 1863 ድረስ እንዲሁም እስከ ዛሬው ቀን ድረስ በመካዳቸው፤ እነርሱ የመካከለኛው ማዕከላዊ ምሰሶና መሠረት ነው ብለው ከሚጠይቁት ትምህርት ምንም የሚገፋ ብርሃን አላዩም። ዛሬ “ሰባት ዘመን” ለማየት ፈቃደኞች ለሆኑ ሰዎች በሁለት ሺህ ሦስት መቶው ዓመት ትንቢት እያንዳንዱ የጊዜ ክፍለ ዘመን ጋር በቀጥታ የተያያዘ መሆኑ ሊታይ ይችላል።

የመጀመሪያው አርባ ዘጠኝ ዓመታት ምድሪቱ በየሰባተኛው ዓመት የምታርፍበትን ዑደት ይወክላሉ፤ ይህም ሰባት ጊዜ የተደገመ ነው። አራት መቶ ዘጠናው ዓመታት ለጥንታዊቷ እስራኤል የፈተና ዘመን ብቻ አይደለም፤ ነገር ግን ምድሪቱ እንድታርፍ የተሰጠውን ትእዛዝ በመቃወም ምድሪቱ ከዕረፍቷ እንድትከለክል የተደረገባት ጠቅላላ ሰባ ዓመታት እንዲከማቹ ስንት ዓመታት የዓመፅ መኖር እንደሚኖር ያመለክታሉ (ይህም ለዚያው ዓመፅ የተወሰነው የምርኮኝነት ዘመን ነው)። ክርስቶስ ቃል ኪዳኑን ያጸናበት ሳምንት በሶስት ዓመት ተኩል እስከ መስቀሉ እና በሶስት ዓመት ተኩል ከመስቀሉ በኋላ የተዋቀረ ነው። በዚያ ሳምንት ክርስቶስ ሰዎችን ሁሉ ይሰበስብ ነበር፤ ምክንያቱም እርሱ ከፍ ብሎ ከተሰቀለ ሰዎችን ሁሉ ወደ ራሱ እንደሚሰበስብ ተናግሮ ነበር።

አሁን የዚህ ዓለም ፍርድ ነው፤ አሁንም የዚህ ዓለም ገዥ ወደ ውጭ ይጣላል። እኔም ከምድር ከፍ ብዬ ከፍ ብባል፤ ሰዎችን ሁሉ ወደ እኔ እስባለሁ። ዮሐንስ 12:31, 32።

ክርስቶስ ኪዳኑን ያጸናበትና ሰዎችን ወደ ራሱ የሰበሰበበት ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ቀናት፣ እግዚአብሔር በኪዳኑ ጠብ ምክንያት ዓመፀኛ ሕዝቡን የበተነበትን ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመታት ይወክላል። በሰሜኑ የእስራኤል መንግሥት ላይ የተፈጸመው “ሰባት ዘመናት”፣ በ723 ዓ.ዓ. የጀመረና በ1798 የተጠናቀቀውን የሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመታት መበተን ይወክል ነበር። ዓመቱ 538፣ እነዚህን ሁለቱን ዘመናት ይከፍላልና ሁለት ተከታታይ የአንድ ሺህ ሁለት መቶ ስድሳ ዓመታት ዘመናችን ያመጣል። የመጀመሪያው ዘመን መቅደሱና ሠራዊቱ በአረማዊነት መረገጣቸውን የሚወክል ሲሆን፣ ሁለተኛው ደግሞ በጳጳሳዊ ሥርዓት የተፈጸመውን መረገጥ ይወክላል።

“ሰባቱ ዘመናት” የሚባሉት፣ በደቡባዊው መንግሥት ላይ የመጣው ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመታት የቆየ ፍርድ፣ በክ.ዓ. 677 የጀመረና በ1844 የተፈጸመው፣ በ1844 ጥቅምት 22 ቀን ተፈጸመ። ይህም የቃል ኪዳኑ እርግጫን ምልክት ነው። እናም በማስተስረያው ቀን ሊነፋ በሚገባው የኢዮቤልዩ መለከት ድምፅ ተደመደመ። በ1844 ጥቅምት 22 ቀን የጀመረው የምሳሌያዊው ማስተስረያ ቀን የጊዜ ዘመንን ይወክላል። እርሱም የምርመራ ፍርድ ዘመን ነው። በዚያም የጊዜ ዘመን ውስጥ ከተቀደሰው የሰባት ዑደት ጋር የተያያዘው የኢዮቤልዩ መለከት መነፋት ነበረበት።

ነገር ግን በሰባተኛው መልአክ ድምፅ ዘመን፣ መንፋት በሚጀምርበት ጊዜ፣ እግዚአብሔር ለባሪያዎቹ ለነቢያት እንደ አስታወቀው፣ የእግዚአብሔር ምስጢር ይፈጸማል። ራእይ 10:7።

በ1844 ዓ.ም. ጥቅምት 22 የተጀመረው የሰባተኛው መለከት መነፋት፣ በዘሌዋውያን ምዕራፍ ሃያ አምስት እንደተቀመጠው የተቀደሰው የሰባቱ ዑደት የኢዮቤልዩ መለከትን ይወክላል። ሚሊራውያን በመጨረሻ ስለ ሁለት ሺህ ሦስት መቶ ዓመታት ትንቢት ቀን ቆጠራ ትክክል ነበሩ፤ አድቪንቲዝምም ከታላቁ ተስፋ መቁረጥ በኋላ ወዲያውኑ ከእርሱ ይልቅ የበለጠ ነገር ለመረዳት መጣ፤ ነገር ግን የሚለር “እንቁ” የሆነው የሁለት ሺህ ሦስት መቶ ዓመታት ዘመን ዛሬ አሥር እጥፍ የበለጠ ብርሃን እየፈከ ነው። በሁለት ሺህ ሦስት መቶ ዓመታት ዘመን ውስጥ የተወከሉት የሰባቱ ዘመናት እያንዳንዱ ትንቢታዊ ባህርይ፣ በዘሌዋውያን ምዕራፍ ሃያ አምስትና ሃያ ስድስት ከተገለጹት ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመታት (“ሰባት ጊዜ”) ጋር ቀጥተኛ ትንቢታዊ ግንኙነት አለው።

ሚሊራውያን “ከሕዝብህ መካከል ያሉት ዘራፊዎች” እነርሱም “ራሳቸውን ከፍ ያደረጉ” እና “ወደቁ” የሚለው ምልክት አንጥሮኮስ ኤፒፋነስን ያመለክታል የሚለውን የዓመፀኛ ፕሮቴስታንቲዝምና የካቶሊክነት አቤቱታ አልተቀበሉም፤ በዚህም ትክክል ነበሩ። በእግዚአብሔር ትንቢታዊ ቃል “ራእዩን ያጸኑ ከሕዝብህ መካከል ያሉት ዘራፊዎች” ተብሎ የተወከለው ሮም እንጂ፣ ራእዩን ያጸና ያልታወቀና በታሪክ ውስጥ ከባድ ስፍራ የሌለው ሰርዖዊ ንጉሥ እንዳልሆነ እውነቱን ያውቁ ነበር፤ ይህንንም አጥብቀው ይከላከሉ ነበር።

ዛሬ የአድቪንቲስት ሥነ-መለኮት ሊቃውንት “የሕዝብህ ቀማኞች” አንቲዮኮስ ኤፒፋነስ ነው ብለው ያስተምራሉ። ዛሬ፣ በሚሊራውያን ታሪክ ውስጥ እየተሻገሩ የነበሩትን የቀድሞውን የቃል ኪዳን ሕዝብ ራእዩን እንዳልተረዱት እና ሊረዱትም እንዳልቻሉ የሚያመለክተው ክርክር (ይህም “የሕዝብህ ቀማኞች” ትክክለኛ ግንዛቤ በመኖሩ የተመሠረተ ነው) ዳግመኛ እየተሻገሩ ባሉት የቀድሞው የቃል ኪዳን ሕዝቦች እንደገና እየተደገመ ነው።

ራእይ በሌለበት ሕዝቡ ይጠፋል፤ ሕጉን የሚጠብቅ ግን ብፁዕ ነው። ምሳሌ 29፡18።

ሚሊራውያን የሌዋውያን ምዕራፍ ሀያ ስድስት ውስጥ ያለው ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሀያ ዓመታት (“ሰባት ዘመናት”) በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከሚገኙ የዘመን ትንቢቶች ሁሉ ረጅሙና የመጨረሻው እንደሆነ በትክክል አስተምረው ነበር፤ ነገር ግን ሎዶቅያዊ አድቪንቲዝም በ1863 ያንን “እንቁ” አስወግዶታል፤ ዛሬም ለማየት በሚፈልጉ ሰዎች ዘንድ እንዲታይ ሆኖ፣ ሚሊራውያን “ሰባት ዘመናትን” በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ረጅሙ የዘመን ትንቢት መሆኑን በመለየታቸው ብቻ ሳይሆን ትክክል ነበሩ፤ “እርግማኑ”ም፣ ይኸውም የእግዚአብሔር ቍጣ፣ በእስራኤል ሰሜናዊውና ደቡባዊው መንግሥታት ሁለቱም ላይ እንደተፈጸመ ደግሞ ታይቷል።

ዛሬ የዳንኤል መጽሐፍ እንደሚመለከተው (እንደ ሌሎችም ነቢያት እንዲሁ) የእነዚያ ሁለት ቍጣዎች የተለያዩ መደምደሚያዎች ክርስቶስ የሚለራዊትን ቤተ መቅደስ ባቆመበት የአርባ ስድስት ዓመታት ዘመን ሁለት መጽሐፍ ደጋፊዎች—የመጀመሪያውና የመጨረሻው—እንደሆኑ ሊታዩ ይችላሉ፤ ይህም ሙሴ የምድረ በዳውን ድንኳን ለማቆም መመሪያ ሲቀበል በተራራው ላይ የነበረባቸው አርባ ስድስት ቀናት እንደ ምሳሌ እንደሚያመለክቱት፣ እንዲሁም ሄሮድስ ቤተ መቅደሱን ለመልሶ ማስዋብ የወሰደባቸው አርባ ስድስት ዓመታት እንደሚያመለክቱት ነው፤ ይህንንም ፈሪሳውያን ነጋዴዎችና ገንዘብ ለዋጮች ባጠፉት ቤተ መቅደስ መንጻት “ማስነሣት” ስለሚሆን ከክርስቶስ ጋር ባደረጉት ውይይት ጠቅሰውታል፤ እንዲሁም በአርባ ስድስት ክሮሞሶሞች የተፈጠረው የሰውነቱ ቤተ መቅደስ ትንሣኤም እንዲሁ ነው። ዛሬ የሚሊራውያን መሠረታዊ እውነቶች እንደ ቀድሞው ሁሉ ትክክል ናቸው፣ አሁን ግን አሥር እጥፍ የበለጠ ጥልቅ ሆነዋል።

ዛሬ፣ ለማየት ፈቃደኞች ለሆኑ ሰዎች ግልጽ ሆኖ ሊታይ ይችላል፤ ክርስቶስ በዳንኤል ምዕራፍ ስምንት ቁጥር አሥራ ሦስት ውስጥ ራሱን እንደ ፓልሞኒ (ድንቅ ቆጣሪው፣ ወይም የምሥጢራት ቆጣሪው) ሲያቀርብ፣ ሁለት ሺህ ሦስት መቶ ዓመታትን የሚወክል አንድ ራእይ እና ሁለት ሺህ አምስት መቶ ሃያ ዓመታትን የሚወክል ሌላ ራእይ መካከል ያለውን ግንኙነት እያቀረበ እንደነበር ማየት ይቻላል። የእነዚህ ሁለት ትንቢታዊ ዘመናት ግንኙነት በሚታወቅበት ጊዜ፣ እነርሱ በቀጥታ ከፓፋሳዊ አገዛዝ አንድ ሺህ ሁለት መቶ ስድሳ ዓመታት ጋር እንደሚገናኙ ማየት ይቻላል፤ ይህም ደግሞ ከዳንኤል አሥራ ሁለት የተጠቀሱት አንድ ሺህ ሁለት መቶ ዘጠና ዓመታት እንዲሁም በዚያው ቁጥር ያሉት አንድ ሺህ ሦስት መቶ ሠላሳ አምስት ዓመታት ጋር ተያይዞ ነው።

ከዳንኤል 8 ቁጥር አሥራ ሦስትና አሥራ አራት ያሉትን ሁለቱን ራእዮች ጋር የተያያዙ የትንቢታዊ ዘመናት ብዙ ይበልጥ ቀጥተኛ ግንኙነቶች አሉ፤ ነገር ግን እነርሱ የሚታወቁት ማየት ለሚፈልጉ ብቻ ነው። ነገር ግን ዛሬ፣ በእነዚያ ሁለት ራእዮች ሁሉንም የዘመን ክፍለ ጊዜዎች አንድ ላይ ከሚያመጡት ግንኙነቶች ባሻገር፣ የፓልሞኒ ስም መገለጥ አለ (ድንቅ ቆጣሪው፣ ወይም የምስጢራት ቆጣሪው)። ሚሊራውያን ስለ እነዚያ

ሁለቱ ቁጥሮች ትክክል ነበሩ፤ ነገር ግን ውስን ነበሩ፤ ዛሬ ግን አድቪንቲዥም በሙሉ እና ፈጽሞ በጨለማ ውስጥ ነው።

ተዘግዶ እና ተደነቁ፤ ጩኸ እና ጩኸ፤ ሰክረዋል። ነገር ግን በወይን አይደለም፤ ይንገዳገዳሉ። ነገር ግን በሚያሰክር መጠጥ አይደለም። እግዚአብሔር በላያችሁ የጥልቅ እንቅልፍ መንፈስን አፍስሶባችኋል። ዓይኖቻችሁንም ዘግቶአል፤ ነቢያትንና አለቆቻችሁን፤ ባለራእዮችንም ሸፍኖአል። ራዕዩም ሁሉ የታተመ መጽሐፍ ቃል እንደሆነ ሆኖባችኋል፤ እርሱንም ለተማረ ሰው። ይህን እባክህ አንብብ ሲሉ ይሰጡታል፤ እርሱም፡ ታትሞአልና አልችልም ይላል። መጽሐፉም ላልተማረ ሰው። ይህን እባክህ አንብብ ተብሎ ይሰጠዋል፤ እርሱም፡ አልተማርሁም ይላል። ኢሳይያስ 29፡9-12።

እህት ኋይት ዊልያም ሚሊር በራዕይ መጽሐፍ ላይ “ታላቅ ብርሃን” እንደተሰጠው ትገልጻለች፤ ነገር ግን ስለ ራዕይ ምዕራፍ አሥራ ሁለት፣ አሥራ ሦስት፣ አሥራ ሰባት እና አሥራ ስምንት ያለው ግንዛቤው በቀላሉ ለመናገር ትክክል አልነበረም። እነዚያ የተሳሳቱ ግንዛቤዎች በሁለቱ ቅዱሳን ሰንጠረዦች ላይ አልተወከሉም፤ ነገር ግን ከራዕይ ምዕራፍ ዘጠኝ የተወከለው “ዕንቁ” እስልምና በሦስቱ ወዮች እንደሚወከል ነው።

“ሰባኪዎችና ሕዝቡ የራዕይን መጽሐፍ ምሥጢራዊ እንደሆነና ከሌሎች የቅዱሳን መጻሕፍት ክፍሎች ይልቅ አስፈላጊነቱ ያነሰ እንደሆነ ተመልክተውታል። ነገር ግን ይህ መጽሐፍ በእውነት በመጨረሻዎቹ ዘመናት ሊኖሩ ለሚገባቸው ሰዎች ልዩ ጥቅም የተሰጠ ራዕይ እንደሆነ፣ እውነተኛ አቋማቸውንና ግዴታቸውን ለማወቅ እንዲመራቸው መሆኑን አየሁ። እግዚአብሔር የዊልያም ሚሊርን አእምሮ ወደ ትንቢቶች መራ፣ በራዕይም መጽሐፍ ላይ ታላቅ ብርሃን ሰጠው።” Early Writings, 231.

በእህት ዋይት ጽሑፎች ውስጥ የተጠቀሰው “ታላቅ ብርሃን” የሚለው አገላለጽ እጅግ መረጃ ሰጪ ነው። ሚሊር የራዕይ መጽሐፍን ቤተ ክርስቲያናት፣ ማኅተሞችና መለኮቶች ተረድቶ ነበር፤ ምክንያቱም ቅዱሳን መላእክት በእነዚህ ጉዳዮች ላይ “አእምሮውን መርተውት” ነበር። ለሚሊር የተሰጠው “ታላቅ ብርሃን” በሁለቱ ቅዱሳን ጽላቶች ላይ ተወክሎ ነበር፤ እና ያ “ታላቅ ብርሃን” የነበሩት የትምህርት እውነቶች በሕልሙ “እንቁዎች” ተብለው ተለይተው ተገልጠው ነበር። አድቪንቲዥም ያንን “ታላቅ ብርሃን” ተቀብሎ ነበር፤ እና ከ1863 ጀምሮ በሐሰተኛ እንቁዎች መሸፈን ጀመረ። የ“ብርሃን” መርህ ማለት ክርስቶስ ሰውን ወይም ሕዝብን ለመፍረድ የሚጠቀመው “ብርሃን” እንደሆነ ነው።

“ብርሃን” ሕዝብን እንዲፈረድ ብቻ ሳይሆን፣ እንደ 1856 ባደረጉት መቃወም ባልተቃወሙት ኖሮ ሊኖራቸው የሚችል የነበረው “ብርሃን” ደግሞ ይፈርዳቸዋል፤ ይህም ከብዙ ምሳሌዎች መካከል አንዱ ብቻ ነው። ከ“ብርሃን” ጋር የተያያዘው ሌላ ባህርይ ደግሞ፣ የተጣለው “ብርሃን” ተመጣጣኝ የሆነ የጨለማ ደረጃ መፍጠሩ ነው። አድቪንቲዥም፣ ለአድቪንቲዥም መሠረቶችን የሚወክለውን ለሚሊር በእግዚአብሔር የተሰጠውን “ታላቅ ብርሃን” ጥሎ ደብቆታል።

“ከውጫዊው ገጽታ በታች የሚያይ፣ የሰዎችን ሁሉ ልብ የሚያነብ እርሱ፣ ‘ታላቅ ብርሃን’ ስላገኙ ሰዎች እንዲህ ይላል፡- ‘ስለ ሥነ ምግባራቸውና ስለ መንፈሳዊ ሁኔታቸው አይጨነቁም አይደነግጡምም።’ አዎን፣ የራሳቸውን መንገዶች መርጠዋል፣ ነፍሳቸውም በአስጸያፊ ነገሮቻቸው ይስ ትላቸዋለች። እኔም ደግሞ ማታለያቸውን እመርጣለሁ፣ የሚፈሩትንም በላያቸው አመጣለሁ፤ ምክንያቱም በጠራሁ ጊዜ የመለሰ አልነበረም፤ በተናገርሁም ጊዜ አልሰሙም፤ ነገር ግን በዓይኔ ፊት ክፉ ነገር አደረጉ፣ ይስ ያለሰኝንም መረጡ።’ ‘ይድኑ ዘንድ የእውነትን ፍቅር ስላልተቀበሉ፣’ ‘ነገር ግን በዓመፅ ይስ ስላላቸው፣’ ‘ውሸትን ያምኑ ዘንድ እግዚአብሔር ብርቱ ማታለያ ይልክባቸዋል።’ ኢሳይያስ 66፡3, 4፤ 2 ተሰሎንቄ 2፡11, 10, 12።

“ሰማያዊው አስተማሪ እንዲህ ሲል ጠየቀ፡- ‘በትክክለኛው መሠረት ላይ እየገነባችሁ እንዳላችሁ እና እግዚአብሔር ሥራችሁን እንደሚቀበል ማስመሰል፣ ሆኖም በእውነቱ ግን ብዙ ነገሮችን እንደ ዓለማዊ

መመሪያ እየፈጸማችሁ በይሖታም ላይ ኃጢአት እየሠራችሁ ሳለ፣ አእምሮን ከዚህ የበለጠ የሚያታልል ጠንካራ ማታለል ምን ሊኖር ይችላል? እነሆ፣ አንድ ታላቅ ማታለል ነው፤ አእምሮን የሚቆጣጠር አስደናቂ ስሕተት ነው፤ እርሱም አንድ ጊዜ “እውነትን ዐውቀው” የነበሩ ሰዎች የእግዚአብሔርን ፍርሃት ቅርጽ ለመንፈሱና ለኃይሉ ሲቀይሩ፣ ራሳቸውንም ሀብታሞች እንደሆኑ፣ ብዙም ንብረት እንዳላቸው፣ ምንም እንደሚያስፈልጋቸው ሲያስቡ ሳለ፣ በእውነቱ ግን ሁሉን ነገር የሚያስፈልጋቸው ሲሆኑ።” ምስክርነቶች፣ ቅጽ 8፣ 249, 250።

ሎዶቅያ፣ አድቪንቴዝም በ1856 የሆነችው፣ አንድ ጊዜ “ታላቅ ብርሃን” የተሰጣቸውን ሰዎች ትወክላለች፤ ነገር ግን በሁለተኛ ተሰሎንቄ የተጠቀሰውን “ብርቱ ማታለል” ሊቀበሉ የተወሰነላቸው ናቸው፤ በዚህም ሁሉ ጊዜ በሐሰተኛ ሳንቲሞችና ዕንቁዎች መግባት በሠሩት የሐሰት መሠረት እያመኑ ይኖራሉ፣ ያም ከእግዚአብሔር የተሾመ እንደሆነ ያስባሉ፤ ነገር ግን በእውነቱ በአሸዋ ላይ የተሠራ መሠረት ነው። አድቪንቴዝም “ታላቅ ብርሃን፣ ታላቅ ማስረጃ የነበራት ቤተ ክርስቲያን” ናት፤ ነገር ግን “ጌታ የላከውን መልእክት” የጣለች “ቤተ ክርስቲያን” ናት፣ ከዚያም በኋላ “እጅግ የማይመኑ መግለጫዎችን፣ ሐሰተኛ ግምቶችንና ሐሰተኛ ንድፈ ሐሳቦችን” ተቀብላለች።

“ያልተቀደሱ አገልጋዮች ራሳቸውን በእግዚአብሔር ላይ እያሰለፉ ናቸው። በአንድ ትንፋሽ ክርስቶስንና የዚህን ዓለም አምላክ ያመሰግናሉ። በተናገሩት ምስክርነት ክርስቶስን እንደሚቀበሉ ቢናገሩም፣ በተግባራቸው ባርባስን ይቀበላሉ፤ እንዲሁም፣ ‘ይህን ሰው አይደለም፣ ባርባስን እንጂ’ ይላሉ። እነዚህን መስመሮች የሚያነብቡ ሁሉ ይጠንቀቁ። ሰይጣን ሊያደርግ ስለሚችለው ነገር ትምክህቱን አድርጎአል። ክርስቶስ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ እንዲኖር የጸለየውን አንድነት ሊያፈርስ እንደሚችል ያስባል። እርሱም፣ ‘ልወጣ እሄዳለሁ፤ ማታለያ መንፈስም እሆናለሁ፤ የምችላቸውን ለማታለል፣ ለመተቸት፣ ለመከራና፣ እና ለማጭበርበር’ ይላል። “ታላቅ ብርሃን”፣ ታላቅ ማስረጃ የነበራት ቤተ ክርስቲያን የማታለልና የሐሰት ምስክር ልጅን እንድትቀበል ከተፈቀደላት፣ ያቺ ቤተ ክርስቲያን ጌታ የላከላትን መልእክት ትጥላለች፤ እጅግ የማይረቱ አስተያየቶችን፣ የሐሰት ግምቶችን፣ እና የሐሰት ንድፈ ሐሳቦችንም ትቀበላለች። ሰይጣን እውነት ምን እንደሆነ ስለሚያውቅ፣ በሞኝነታቸው ይስቃል።”

“ብዙዎች በእጃቸው የሐሰት ትንቢት ችቦ ይዘው፣ ከሰይጣን የገሃነም ችቦ የተነደደውን፣ በመድረካችን ላይ ይቆማሉ። ጥርጣሬና አለማመን ቢንከባከቡ፣ ታማኝ አገልጋዮች እጅግ እንደሚያውቁ ከሚያስቡ ሕዝቦች መካከል ይወገዳሉ። ‘አንቺ ደግሞ፣ በዚህ ቀንሽ ቢያንስ ለሰላምሽ የሚሆኑትን ነገሮች ብታውቁ ኖሮ!’ ክርስቶስ እንዲህ አለ፤ ‘አሁን ግን ከዓይኖችሽ ተሰውረዋል።”

“ነገር ግን የእግዚአብሔር መሠረት ጸንቶ ይኖራል። ጌታ የራሱ የሆኑትን ያውቃል። የተቀደሰ አገልጋይ በአፉ ተንኮል ሊኖረው አይገባም። እንደ ቀን ግልጽ መሆን አለበት፤ ከክፉ ነገር ሁሉ ነጻ ሊሆን ይገባል። የተቀደሰ አገልግሎትና ማተሚያ ቤት በዚህ ጠማማ ትውልድ ላይ የእውነትን ብርሃን በማብራት ኃይል ይሆናሉ። ብርሃን እንፈልጋለን፣ ወንድሞች፤ የበለጠ ብርሃን እንፈልጋለን። በጽዮን መለከትን ንፍ፤ በቅዱስ ተራራ ውስጥ ማስጠንቀቂያን አሰሙ። የጌታን ሠራዊት በተቀደሱ ልቦች ሰብስቡ፣ ጌታ ለሕዝቡ የሚናገረውን እንዲሰሙ፤ ለሚሰሙት ሁሉ የጨመረ ብርሃን አለውና። እነርሱ የታጠቁና የተዘጋጁ ሆነው ወደ ሰልፍ ይውጡ—በጽኑዎች ላይ ለጌታ እርዳታ ይሁኑ። እግዚአብሔር ራሱ ለእስራኤል ይሠራል። ሐሰት የሚናገር ምላስ ሁሉ ዝም ይባላል። የመላእክት እጆች እየተፈጠሩ ያሉትን አታላይ ሴራዎች ይገለብጣሉ። የሰይጣን ምሽጎች ከቶ አያሸንፉም። ድል የሠስተኛውን መልእክት መልእክት ይከተላል። የጌታ ሠራዊት አለቃ የኢያሪኮን ቅጥሮች እንዳፈረሰ፣ እንዲሁ የጌታን ትእዛዝ የሚጠብቁ ሕዝቦች ድል ያደርጋሉ፣ የሚቃወሙም ኃይሎች ሁሉ ይሸነፋሉ። ከሰማይ የተላከ መልእክት ይዘው ወደ እነርሱ የመጡትን የእግዚአብሔር አገልጋዮች ስለ እነርሱ ማንኛውም ነፍስ አታጉረምርም። ከእንግዲህ በኋላ በእነርሱ ላይ ነቀፋ መፈለግን ተወ። ‘እጅግ ጽኑ ናቸው፤ ቃላቸውም እጅግ ብርቱ ነው’ እያላችሁ። በብርቱ ሊናገሩ ይችላሉ፤ ነገር ግን ይህ አያስፈልግምን? ድምፁን ወይም መልእክቱን ካልሰሙ እግዚአብሔር የሰሚዎቹን

ጆሮ ያንቀጠቅጣል። ቃሉን የሚቃወሙትን ይወቅሳል።”

“ሰይጣን እንደ ሕዝብ በመካከላችን ሊገባ የሚችል እና እኛን ሊገሥጽ፣ ሊወቅስ፣ ስሕተቶቻችንንም እንድናስወግድ ሊያስጠነቅቅን የሚችል ነገር ምንም እንዳይመጣ የሚቻለውን ሁሉ እርምጃ ወስዶአል። ነገር ግን የእግዚአብሔርን ታቦት የሚሸከም ሕዝብ አለ። ከመካከላችን ወጥተው ከእንግዲህ ወዲህ ታቦቱን የማይሸከሙ አንዳንዶች ይኖራሉ። ነገር ግን እነዚህ እውነትን ለመከላከል ግድግዳዎችን ሊሠሩ አይችሉም፤ ምክንያቱም እውነት እስከ መጨረሻ ድረስ ወደ ፊትና ወደ ላይ ትሄዳለችና። በያለፈው ዘመን እግዚአብሔር ሰዎችን አስነስቶአል፣ አሁንም ትእዛዙን ለማድረግ የተዘጋጁ፣ እድል ሲመጣ የሚጠብቁ ሰዎች አሉት—እነዚህም እንደ ባልተቀመመ ጭቃ የተቀቡ ግድግዳዎች ብቻ የሆኑ ገደቦችን የሚያልፉ ሰዎች ናቸው። እግዚአብሔር መንፈሱን በሰዎች ላይ ሲያኖር፣ ይሠራሉ። የጌታን ቃል ያውጃሉ፤ ድምፃቸውንም እንደ መለኮት ከፍ ያደርጋሉ። እውነት በእጃቸው ውስጥ አትቀንስም ኃይልዋንም አታጣም። ለሕዝቡ መተላለፋቸውን፣ ለያዕቆብ ቤትም ኃጢአታቸውን ያሳያሉ።” Testimonies to Ministers, 409–411.

የ“የዕለቱ” የሰይጣናዊ ምልክትን የክርስቶስ ምልክት ነው ብሎ መለየት ማለት፣ “ክርስቶስንና የዚህን ዓለም አምላክ በአንድ እስትንፋስ ማመስገን ነው። በቃላቸው ክርስቶስን እየተቀበሉ ይታያሉ፣ በእውነቱ ግን በራባስን ይቀበላሉ፤ በተግባራቸውም፣ ‘ይህን ሰው አይደለም፣ በራባስን እንጂ’ ይላሉ።” በሚለር ሕልም ውስጥ “እንቁዎች” ተብለው የተወከሉት እውነቶች፣ እንዲሁም በሁለቱ ቅዱሳን ጽላቶች ላይ በምስላዊ ሁኔታ የተገለጹት፣ ለሚለር የተሰጠው “ታላቅ ብርሃን” ናቸው፤ አድጌንቲዝምም የጣላቸው እነርሱ ናቸው።

በሰይጣናዊ ምልክት ክርስቶስን እያመሰገኑ ነው ብለው ይናገራሉ፤ ነገር ግን በእግዚአብሔር መሠረት ላይ ቆመዋል ብለው ሲያስቡ፣ እርሱ በዚያ የተሳሳተ የትምህርት አወቃቀር ላይ ለሚቆሙ ሁሉ ጽኑ ማታለልን የሚያመጣ የሐሰት መሠረት ነው። ከፀሐይ በታች አዲስ የሆነ ምንም የለም፤ ዘመናዊቱም እስራኤል በቀላሉ በጥንታዊቱ እስራኤል ትንቢታዊ ዱካ እየተከተለች ነው።

“አንድ ጉዳይ ነፍሴን ያስጨንቃል፤ ይኸውም በብርሃንና በእውነት ላይ የቀጠለ መቃወም ምክንያት እና በንቁ ሥራ የተሰማሩ እነዚያ ሰዎች በማስረጃ ላይ ማስረጃ ተደርጎ በቀረበባቸው ፊት እግዚአብሔር የላከውን መልእክት ሥራ ለመቃረን ተጽእኖ ስላሳደሩ፣ የእግዚአብሔር ፍቅር ታላቅ እጥረት መኖሩ ነው። ወደ አይሁድ ሕዝብ እጠቁማቸዋለሁና እጠይቃለሁ፤ ወንድሞቻችንን እስከ ምሕረት ዘመን ፍጻሜ ድረስ በዚያው የዕውር መቃወም መንገድ እንዲያልፉ እንተዋቸውን? ማንኛውም ሕዝብ እውነተኛና ታማኝ ጠባቂዎችን—ዝም የማይሉ፣ ቀንና ሌሊት የሚጮኹ፣ እግዚአብሔር የሰጠውን ማስጠንቀቂያ የሚያሰሙ—የሚያስፈልገው ከነበረ፣ ያ ሕዝብ ሰባተኛ ቀን አድጌንቲስቶች ናቸው። ታላቅ ብርሃን የተቀበሉ፣ የተበረኩ እድሎች ያገኙ፣ እንደ ቅፍርናሆም በሙብት መጠን እስከ ሰማይ የከፍ ያሉ እነርሱ፣ የተሰጣቸው ብርሃን ታላቅነት የሚመጥን ጨለማ እንዲደርስባቸው በአጠቃቀም እጥረት ይተዋሉን?”

“በጠቅላላ ጉባኤ ለመሰብሰብ ከሚመጡ ወንድሞቻችን ጋር ልማልድ እወዳለሁ፤ ለሎዶቅያ ሰዎች የተሰጠውን መልእክት ይጠነቀቁ። ያላቸው የዕውርነት ሁኔታ ምንኛ ነው! ይህ ጉዳይ ደጋግሞ እና እንደገና ወደ ትኩረታችሁ ቀርቦአል፤ ነገር ግን በመንፈሳዊ ሁኔታችሁ ላይ ያላችሁ አልረከነት ለተሃድሶ የሚያመጣ በቂ ጥልቅና የሚያሳምም አልሆነም። ‘አንተ፣ ባለጠጋ ነኝ፣ ሀብትም በዝቶልኛል፣ አንዳችም አልፈልግም ትላለህ፤ ነገር ግን ጐስቋላና ምስኪን፣ ድሀም፣ ዕውርም፣ ዕራቁትም እንደ ሆንህ አታውቅም።’ የራስን ማታለል በደል በቤተ ክርስቲያናችን ላይ አለ። የብዙዎች ሃይማኖታዊ ሕይወት ውሸት ነው።” Manuscript Releases, volume 16, 106, 107.

«ቅፍርናሆም» ኢየሱስ የራሱ ከተማ አድርጎ የመረጣት ከተማ ነበረች።

“በቀጥርናም ኢየሱስ ወዲህና ወዲያ በሚያደርጋቸው ጉዞዎች መካከል ይኖር ነበር፤ እንዲሁም ‘የራሱ ከተማ’ ተብሎ ይታወቅ ጀመር። እርስዎም በገሊላ ባሕር ዳርቻ ላይ፣ ከውብዋ የጌንሳሬጥ ሜዳ ድንበር አጠገብ፣ ምናልባትም በራሷ ላይ እንኳ ነበረች።” The Desire of Ages, 252.

ክርስቶስ በጥንት ኢየሩሳሌምን እንደ መረጠ ሁሉ ቅፍርናምን መረጠ።

ለባሪያዬ ለዳዊት በእኔ ፊት ሁልጊዜ መብራት እንዲኖረው ልጄን አንድ ነገድ እሰጠዋለሁ፤ ይህም ስሜን በዚያ እንድኖር የመረጥሁኑት ከተማ በኢየሩሳሌም ነው። 1 ነገሥት 11፡36።

ክርስቶስ በ1844 አድቨንቲዥምን ከተማው አድርጎ መረጠ፤ እና በ1863 አድቨንቲዥም የላኦዲቅያ ምችትና ብልጽግና ምልክት የሆነችውን “ኢያሪኮ” ከተማ እንደ ገና ገነባ። ከጥንታዊቷ እስራኤል ጋር እንደ ነበረው ሁሉ፣ ከዘመናዊቷም እስራኤል ጋር ደግሞ እንዲሁ ነው። አድቨንቲዥም ራሳቸውን የእግዚአብሔር ልዩ ከተማ ዜጎች መሆናቸውን ያምናሉ፤ ነገር ግን የዜግነታቸውን ማስረጃ የሚሰጠውን “ታላቅ ብርሃን” አልተቀበሉም። በኤሊ፣ ሆፍኒና ፊንሐስ ዘመን እንደነበረችው ሺሎ፣ አድቨንቲዥምም ለመቀበል ዕድል ተሰጥቷቸው በነበረው “ታላቅ ብርሃን” መሠረት ይፈረድባቸዋል።

“በእግዚአብሔር ልጆች ነን ብለው ከሚገልጹት መካከል ምን ያህል ትዕግሥት ጥቂት ተገልጦአል፣ ምን ያህል መራራ ቃላት ተነግረዋል፣ ከእኛ እምነት ውጭ ባሉት ላይ ምን ያህል ውግዘት ተናግሮአል። ብዙዎች የሌሎች ቤተ ክርስቲያናት አባላት የሆኑትን እጅግ ታላላቅ ኃጢአተኞች እንደሆኑ ተመልክተዋል፤ ነገር ግን ጌታ እንዲህ አይመለከታቸውም። በሌሎች ቤተ ክርስቲያናት አባላት ላይ እንዲህ የሚመለከቱ ሰዎች ከእግዚአብሔር ኃይል እጅ በታች ራሳቸውን ሊያዋርዱ ያስፈልጋቸዋል። የሚወቅሱአቸው እነዚያ ሰዎች ግን እጅግ ትንሽ ብርሃን፣ ጥቂት ዕድሎችና መብቶች ብቻ ኖሯቸው ሊሆን ይችላል። በቤተ ክርስቲያናትን አባላት ብዙዎች ያገኙትን ብርሃን እነርሱ አግኝተው ብኖር፣ እጅግ ይበልጥ ፈጣን እድገት ሊያደርጉ ነበር፣ እምነታቸውንም ለዓለም ይበልጥ መልካም ሁኔታ ሊወክሉ ነበር። ስለ ብርሃናቸው ከሚመኩ ነገር ግን በእርሱ መሠረት መመላለስ የሚቀርባቸውን ክርስቶስ እንዲህ ይላል፡- ‘እኔ ግን እላችኋለሁ፡ በፍርድ ቀን ከእናንተ ይልቅ ለጢሮስና ለሲዶና ይቀላል። አንቺም ቅፍርናም [ታላቅ ብርሃን የተሰጣችሁ ሰባተኛ ቀን አድቨንቲዥኖች]፣ እስከ ሰማይ [በመብት ረገድ] ከፍ ያልሽ፣ እስከ ገሃነም ትወርዳለሽ፤ በአንቺ ውስጥ የተደረጉት ኃይላት በሰዶም ተደርገው ብኖር፣ እስከ ዛሬ በኖረች ነበር። እኔ ግን እላችኋለሁ፡ በፍርድ ቀን ከአንቺ ይልቅ ለሰዶም ምድር ይቀላል።’ በዚያን ጊዜ ኢየሱስ መልሶ እንዲህ አለ፡- ‘አባት ሆይ፣ የሰማይና የምድር ጌታ፣ እነዚህን ከጥበበኞችና ከአስተዋዮች [በራሳቸው ግምት] ሰውረህ፣ ለሕፃናት ገልጠሃቸውና፣ አመሰግንሃለሁ።”

“አሁንም እናንተ ይህን ሁሉ ሥራ ስላደረጋችሁ፣ እኔም ማልዶ ተነሥቼ ስናገራችሁ እናንተ ግን አልሰማችሁም፤ ጠራኋችሁም እናንተ ግን አልመለሰችሁም። ይላል እግዚአብሔር፤ ስለዚህ በስሜ የተጠራውን ይህን ቤት፣ እናንተም የምትታመኑበትን፣ ለእናንተና ለአባቶቻችሁም የሰጠሁትን ይህን ስፍራ፣ በሺሎህ እንዳደረግሁ እንዲሁ አደርግበታለሁ። እናንተንም ወንድሞቻችሁን ሁሉ፣ ይኸውም የኤፍሬምን ዘር ሁሉ፣ እንደ ጣልሁ ከፊቴ እጥላችኋለሁ።”

“ጌታ በመካከላችን እጅግ አስፈላጊ የሆኑ ተቋማትን አቋቁሞአል፣ እነርሱም ዓለማዊ ተቋማት እንደሚተዳደሩት ሳይሆን እንደ እግዚአብሔር ሥርዓት መሠረት ሊተዳደሩ ይገባል። በማንኛውም መንገድ የሚጠፉ ነፍሳት እንዲድኑ ብቻ ዓይናቸው በእርሱ ክብር ላይ ተሰክቶ ሊተዳደሩ ይገባል። ለእግዚአብሔር ሕዝብ የመንፈስ ምስክሮች መጥተዋል፤ ነገር ግን ብዙዎች ለተግሣድ፣ ለማስጠንቀቂያ፣ እና ለምክር ትኩረት አልሰጡም።”

“አሁንም ይህን ስሙ፣ እናንተ ሞኞች ሕዝብ እና አስተውሎ የሌላችሁ፤ ዓይኖች አሏችሁ ነገር ግን አታዩም፣ ጆሮዎችም አሏችሁ ነገር ግን አትሰሙም፤ ባሕር እንዳይሻገረው እንደ ዘላለማዊ ድንበር አሸዋን

የሰጠሁ። ማዕበሉም ቢናወጥ እንኳ ሊያሸንፈው የማይችል፤ ቢያገሣም እንኳ ሊያልፈው የማይችል እኔን አትፈሩኝምን? ይላል እግዚአብሔር፤ በፊቴስ አትንቀጠቀጡምን? ነገር ግን ይህ ሕዝብ ዓመፀኛና አሻፈረኛ ልብ አለው፤ ዐምፀው ሄደዋል። በልባቸውም፡- በየወራቱ የፊተኛውንና የኋለኛውን ዝናብ የሚሰጠን፤ ለመከሩም የተወሰኑትን ሳምንታት የሚጠብቅልንን እግዚአብሔር አምላካችንን እንፍራ ብለን አይሉም። ንጢአታችሁ እነዚህን ነገሮች አስቀርቶአል። ኃጢአቶቻችሁም መልካሙን ነገር ከእናንተ ከልክለዋል።... የድሀ አደጉን አይፈርዱም፤ የአባት የሌለውንም ፍርድ አይፈርዱም፤ ነገር ግን ይበለጽጋሉ። ስለ እነዚህ ነገሮች አልቀጣምን? ይላል እግዚአብሔር፤ ነፍሴስ እንዲህ ባለች ሕዝብ ላይ አትበቀልምን?"

"ጌታ 'ስለዚህ ሕዝብ አትጸልይላት፤ ስለ እነርሱም ጩኸት ወይም ጸሎት አታቅርብ፤ ለእኔም ምልጃ አታድርግ፤ እኔ አልሰማህምና' ለማለት ይገደዳልን? 'ስለዚህ ዝናቡ ተከልክሏል፤ የኋለኛውም ዝናብ አልነበረም.... ከአሁን ጀምሮ ወደ እኔ እየጮኸሽ፤ "አባቴ ሆይ፣ አንተ የወጣትነቴ መሪ ነህ" አትልምን?"
Review and Herald, August 1, 1893.

በሚቀጥለው ጽሑፍ በራእይ መጽሐፍ ላይ ለዊልያም ሚሊር የተሰጠውን "ታላቅ ብርሃን" የምንመለከተውን እንቀጥላለን።

"ክርስቶስ ወደ ዓለም እውነተኛ ሃይማኖትን ለማሳየት እና የሰዎችን ልብና ተግባር ሊመሩ የሚገቡትን መርሆዎች ከፍ ለማድረግ በመጣ ጊዜ፣ ውሸት ብዙ ብርሃን የነበራቸውን ሰዎች እስከዚያ ድረስ በጥልቅ ያዘቻቸው ነበርና፤ ከእንግዲህ ብርሃኑን አያስተውሉም ነበር፤ እንዲሁም ልማድን ትተው እውነትን ለመቀበል ፈቃደኛነት አልነበራቸውም። የሰማይን መምህር እምቢ አሉት፤ የክብርን ጌታ ሰቀሉት፤ ይህም የራሳቸውን ልማዶችና ፈጠራዎች እንዲያቆዩ ነበር። ይህ በትክክል ያለው መንፈስ ዛሬም በዓለም ውስጥ ይገለጻል። ሰዎች ልማዶቻቸው እንዳይናወጡ፣ አዲስም የነገሮች ሥርዓት እንዳይገባ በመፍራት እውነትን ለመመርመር ይጠላሉ። በሰብዓዊ ዘር ውስጥ ዘወትር ለስህተት የመጋለጥ ዝንባሌ አለ፤ ሰዎችም በተፈጥሯቸው ሰብዓዊ ሐሳቦችንና እውቀትን እጅግ ከፍ ከፍ ለማድረግ ይዘነብላሉ፤ መለኮታዊውና ዘላለማዊው ግን አይለይም ወይም አይከበርም።" Counsels on Sabbath School Work, 47.